

1 *Motion 4:8*

2 **Förbjud omskärelse av pojkar av annat**
3 **än medicinska skäl**

4 **Anna af Sillén och Maria Gilstig, Nyköping –**
5 **Södermanlands län**

6 *Bakgrund*

7 *En grundläggande del av värnandet av mänskliga rättigheter är att se till barns*
8 *rättigheter, inklusive deras rätt till sin egen kropp. I Sverige av idag är omskärelse*
9 *av flickor förbjudet, medan omskärelse av pojkar är tillåtet, trots att det ur ett*
10 *integritetsspektiv innebär samma kränkning. Vi anser att omskärelse av pojkar*
11 *som inte är medicinskt betingat ska förbjudas.*

12 Socialstyrelsen uppskattar att 2000-3000 omskärelser av pojkar görs i Sverige
13 varje år. De flesta görs av religiösa eller kulturella skäl. Omskärelse av pojkar under
14 18 år är tillåtet enligt svensk lag om det utförs av legitimerad läkare med smärtlind-
15 ring och betryggande hygien. Svenska Läkaresällskapets delegation för medicinsk
16 etik har dock granskat frågan och landat i slutsatsen att ”beslut om icke-medi-
17 cinskt motiverad omskärelse av pojkar är svårförenligt med respekt för barnets
18 rätt till integritet och självbestämmande samt med hänsyn till barnets bästa enligt
19 FN:s konvention om barnets rättigheter.” Delegationen för medicinsk etik landar i
20 slutsatsen att man bör avvakta med sådana ingrepp till dess att barnet självt kan
21 samtycka till åtgärden.

22 En grundläggande del av värnandet av mänskliga rättigheter är att se till barns rät-
23 tigheter, inklusive deras rätt till sin egen kropp. I vårt land råder religionsfrihet och
24 själva förutsättningen för det är det sekulära styrelseskicket där vi tydligt skiljer
25 religion från de politiska beslutsprocesserna. Religionsfriheten innebär att man ska
26 vara fri att utöva vilken religion man vill, men också att man ska vara fri att välja
27 att helt avstå från religiös utövning. Föräldrars rätt att praktisera sin religion ska
28 inte övertrumfa barnets rättigheter. Ett barns kropp är inte föräldrars egendom och
29 föräldrar ska inte kunna göra vad de vill med dessa, speciellt inte vidta åtgärder
30 som är bestående och irreversibelt.

31 Vidare bör samma regler gälla för både flickor och pojkar. Att den omskärelse som
32 flickor utsätts för är förbjuden, medan den typ av omskärelse pojkar utsätts för är
33 tillåten, är irrationellt. Odiskutabelt är den omskärelse flickor utsätts för oändligt
34 mycket grövre och åsamkar en smärta som inte är jämförbar med den som
35 pojkar utsätts för. Men i båda fall kränks ett barns integritet. Religiös omskärelse
36 bör endast tillåtas på en person som är myndig och därmed själv fri att fatta det

beslutet. Därmed bör religiös omskärelse på pojkar, såväl som på flickor, förbjudas i Sverige.

Med anledning av ovanstående föreslår vi

att stämman ställer sig bakom det som anförs i motionen om att riksdagen ska förbjuda omskärelse av pojkar av annat än medicinska skäl.

att stämman tar motionen som sin egen och skickar den vidare till partistämman i oktober 2019.

Förbundsstyrelsens yttrande

Kvinnlig könsstympning förbjöds i början av 1980-talet, emedan omskärelse på pojkar länge var oreglerat. Det var först 2001 som omskärelselagen (2001:499) infördes, och som stipulerade att endast legitimerade läkare fick utföra omskärelse på pojkar äldre än två månader. Av propositionen (2000/01:81) framgår att man även övervägde ett totalt förbud. Lagrådet ansåg vidare att ett sådant förbud skulle strida mot regeringsformens stadgade religionsfrihet, och hänvisade till rättsfall från Högsta domstolen:

”Eftersom omskärelse av pojkar regelmässigt utförs när barnet är mycket litet - enligt judisk sed på åttonde levnadsdagen och även bland muslimer ofta under nyföddhetsperioden - aktualiseras i stället föräldrarnas bestämmanderätt över barnet. I rättsfallet NJA 1997 s. 636 fann Högsta domstolen att föräldrars samtycke gjorde en omskärelse tillåten. I det målet förelåg inte stöd för tanken att ingreppet, utfört på betryggande sätt, skulle vara så skadligt för barnet att föräldrarnas samtycke inte skulle befria från ansvar.”

Regeringen menade också i propositionen att ett förbud skulle riskera att driva fram illegala lösningar vilket inte skulle vara i barnets bästa.

”Enligt Socialstyrelsens beräkningar omskärs ca 3 000 pojkar i Sverige varje år. Det vore naivt att tro att ett förbud mot omskärelse skulle medföra att människor slutade omskära sina pojkar. Omskärelse är, som tidigare redogjorts för en mångtusenårig tradition med djupa religiösa motiv för den judiska och muslimska befolkningen. Regeringens uppfattning är att ett förbud mot omskärelse är en sådan inskränkning av religionsfriheten som inte är tillåten. Redan på den grunden är det således uteslutet att införa ett sådant förbud. Vidare skulle ett förbud enbart medföra att verksamheten tvingades ut i det illegala fältet och att utrymmet för s.k. köksbordskirurgi skulle öka. Detta skulle inte på något sätt gagna de pojkar som det handlar om. Snarare skulle det strida mot hänsynen till barnets bästa.”

Det fanns vidare en diskussion om att äldre barn skulle kunna vara kapabla att själva fatta beslut om omskärelse

1 *"Ungas rättshabilitet i frågor som rör högst personliga angelägenheter utvecklas*
2 *successivt och det kan i sådana frågor inte dras någon klar gräns vid artonårsål-*
3 *dern. Mycket unga kvinnor kan få abort t.o.m. utan vårdnadshavarnas vetskap,*
4 *eftersom sjukvårdssekretessen kan gälla även gentemot dem."*

5 *"Vid behandlingen av förslaget till lag om trossamfund anförde Lagrådet att i*
6 *fråga om sådana högst personliga angelägenheter som trostillhörighet fick det*
7 *antas följa av allmänna rättsgrundsatser att exempelvis en 17-åring har möjlighet*
8 *att träffa avgörandet på egen hand. Regeringen delade Lagrådets uppfattning.*
9 *(Prop. 1997/98:116 s. 109 f och 197.) Lagrådet säger sig inte inse varför en*
10 *17-åring som önskar konvertera till judendomen inte skulle på egen begäran*
11 *kunna bli omskuren, om han eller någon annan betalar kostnaden och ingreppet*
12 *utförs av en kompetent läkare. Enligt Lagrådets mening borde frågan överlämn-*
13 *as till praxis."*

14 Av omskärelselagen framgår att det inte är en obligatorisk verksamhet för sjukvår-
15 den att utföra, och att regionerna har rätt att ta ut självkostnadspris för ingreppet.
16 Socialstyrelsen ville år 2007 emellertid införa en rätt till omskärelse inom sjukvården
17 och att alla regioner skulle utföra dem i syfte att undvika köksbordskirurgi, då man
18 menar att ungefär hälften av alla ingrepp sker utanför vården. Sveriges kommuner
19 och landsting ansåg att det räckte med en rekommendation och skrev följande:

20 *– Vi ska se till barnets bästa, och det är att omskärelse av pojkar sker med god*
21 *hygien och med smärtlindring. Det bör utföras inom alla landsting. Annars kan det*
22 *öppna för obehöriga att utföra ingreppet utan vare sig smärtlindring eller tillräckliga*
23 *kunskaper, säger SKL:s ordförande Anders Knappe i ett pressmeddelande.*

24 Frågan har aktualiserats vid ett par tillfällen i Landstinget Sörmland, och en
25 överväldigande majoritet ansåg att man bör fortsätta följa SKL:s rekommendation.
26 Det är dock inte samma sak som att sjukvården bör uppmuntra till omskärelse av
27 pojkar. Läkarsällskapetets delegation för medicinsk etik anser följande: *"Det är därför*
28 *etiskt tvivelaktigt att på icke medicinska grunder utföra omskärelse på ett barn som*
29 *inte själv har haft möjlighet att delta i beslutet."*

30 Statens medicinetiska råd har ännu inte utrett frågan om omskärelse, eller i alla fall
31 inte lämnat några rekommendationer.

32 Nyligen har frågan om könsdysfori omtalats medialt och väckt stort engagemang.
33 På tio år så har antalet barn som genomgått könskorrigering åtgärder gått från
34 nästan inga fall alls, till över 800 per år, de flesta flickor, i några fall under 15 år. Det
35 väcker väldigt många principiella frågeställningar som är komplicerade att besvara.

36 Förbundsstyrelsen anser att omskärelse av pojkar på icke-medicinska grunder
37 helst inte bör förekomma som fenomen, i Sverige eller någon annanstans.

38 Förbundsstyrelsen anser att det är ett övergrepp som bör undvikas, men inser
39 att frågan är oerhört komplicerad. Att vilja verka för att företeelsen försvinner är
40 inte samma sak som att det motiverar inskränkningar i den svenska grundlagen

avseende religionsfriheten. Till stöd för detta finns såväl rättsfall i Högsta domstolen som utlåtanden från Lagrådet. 1
2

Det är inte heller säkert att ett förbud i praktiken gynnar pojkarna eller att det bör vara förbjudet för äldre pojkar att lämna eget samtycke till att låta sig bli omskuren. Det väcker också frågor om föräldrarnas rätt att besluta över sina barn i medicinska frågor. Var går den juridiska gränsen för vad föräldrar får tvinga sina barn till – och vad ska de inte kunna göra, och den frågan är oändligt mycket mer komplicerad än bara omskärelse. Ska till exempel en 11-årig flicka låta genomföra en abort utan föräldrarnas medgivande, men en 17-årig pojke kan inte låta sig bli omskuren med föräldrarnas samtycke? 3
4
5
6
7
8
9
10

Förbundsstyrelsen föreslår att motionen avslås, men anser samtidigt att frågan behöver utredas juridiskt, medicinskt och etiskt med det övergripande syftet att stärka barnets ställning och om möjligt minska antalet omskärelser utan medicinsk grund. 11
12
13
14

Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta 15

att avslå motionen, 16

att moderaterna ska verka för att frågan om omskärelse av pojkar utan medicinska skäl ska utredas juridiskt, medicinskt och etiskt i syfte att stärka barnets ställning med strävan att minska antalet omskärelser utan medicinsk grund. 17
18
19
20

Förbundsstämmans beslut 21

Förbundsstämman beslutade 22

att avslå förbundsstyrelsens förslag till beslut, 23

att ställa sig bakom det som anförs i motionen om att riksdagen ska förbjuda omskärelse av pojkar av annat än medicinska skäl, 24
25

att ett riksdagsbeslut om förbud ska föregås av en utredning och att förbundet ska gälla samma ålderskategori som vid kvinnlig omskärelse. 26
27
28

att ta motionen som sin egen och skicka den vidare till partistämman i oktober 2019. 29
30

Partistyrelsens yttrande över motion 4:8 31

Motionären föreslår att riksdagen ska förbjuda omskärelse av pojkar av annat än medicinska skäl. 32
33

Partistyrelsen delar motionärernas centrala uppfattning om vikten av individens rätt till sin egen kropp. Frågan om omskärelse av pojkar är etiskt 34
35

1 komplicerad. Omskärelse har koppling till traditioner med djupt religiösa
2 motiv för till exempel den judiska befolkningen.

3 Partistyrelsen står bakom gällande lagstiftning avseende omskärelse av
4 pojkar. Enligt lagen om omskärelse av pojkar (2001:499) får detta ingrepp
5 utföras av legitimerad läkare på begäran av eller efter medgivande av
6 pojkens vårdnadshavare. Gällande lagstiftning betonar vidare att pojkens
7 inställning till omskärelse om möjligt ska klarläggas. Ett ingrepp får inte
8 utföras mot en pojkes vilja.

9 Det är i sammanhanget viktigt att understryka att omskärelse av pojkar inte
10 står i strid med Förenta nationernas barnkonvention. Barnkonventionen
11 betonar att den enskilde har rätt att få ingreppet utfört på ett medicinsk
12 säkert och etiskt sätt som inte åsamkar skada.

13 Partistyrelsen delar inte uppfattningen att det går att likställa och jämföra
14 könsstympning av flickor med omskärelse av pojkar. Omskärelse av pojkar
15 är ett relativt vanligt och accepterat ingrepp i stora delar av världen. Köns-
16 stympning av flickor är ett mycket allvarligt övergrepp som får oerhörda
17 konsekvenser. Det är avgörande skillnader mellan omskärelse respektive
18 könsstympning vad avser hur ingreppen utförs, vad konsekvenserna blir
19 samt motiven till ingreppen.

20 **Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:**

21 *att* avslå motion 4:8.

22 **Reservation**

23 Linda Frohm och Katarina Jonsson reserverade sig till förmån för bifall för
24 motion 4:8.

25 *Motion 4:9*

---

26 **Patientmakt – mer att säga till om –** 27 **7 reformer**

28 **Moderaterna i Södermanland**

29 Vår moderata utgångspunkt att ta ställning för patienten är given. Inte inom
30 något annat samhällsområde är den enskilde mer utlämnad än inom hälso- och
31 sjukvården.